

İŞYERLERİNDE İZİN KURULU KURULMASI ve KURULUN ÇALIŞMASI

ESTABLISHMENT OF LEAVE OF ABSENCE BOARD AND THE OPERATION OF THE BOARD

Faruk YÜKSEL (*)

ÖZ

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında faaliyet yürüten ve 100'den fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde işçi ve işveren temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan izin kurullarının kurulması zorunludur. Bu nitelikte olmayan işyerlerinde izin kurulunun kurulması isteğe bırakılmıştır. İzin kurulunda bulunan işçi temsilcilerini, varsa işyerindeki sendika temsilcileri belirler. Sendika temsilcisi bulunmayan işyerlerinde işçiler yapacakları oylama ile temsilcilerini belirlerler. İzin kurulları işveren temsilcisi başkanlığında toplanır. Kurul kararlarının kaydedildiği bir İzin Kurulu Karar Defteri tutulur. İzin kurulu, en az bir ay önce yazılı olarak yapılan yıllık ücretli izin taleplerini değerlendirerek işçilerin kullanacağı yıllık izinlere ilişkin listeleri hazırlayarak işverenin onayına sunar. Ayrıca işçilerin yıllık izinlere ilişkin şikayetlerini inceler. İzin çizelgeleri hazırlanırken iş durumu, işçinin kıdemi, izin talebinde bulunan işçilerin zorunluluk ve engelleri dikkat alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İzin Kurulu, Yıllık İzin, İzin Hakkı

ABSTRACT

Businesses employing more than 100 employees and running business in accordance with the Business Law, no. 4857, have to establish a leave of absence board with participation of both employee and employer representatives. For the others, however, it is arbitrary to do so. Employee representatives of the board are determined by union representatives, if there are, in business. If there are none, then the employees elect their representatives to the board. The board gathers under the chairmanship of employer representative. There will be book where the board decisions are recorded. The board

(*) SGK Başmüfettişi

evaluates requests for annual leave submitted at least one month prior to meeting, and prepares the list of leave and submits it for the approval of employer. Moreover, it examines complaints from employees concerning annual leaves. State of current workload, seniority of employees, obligations and commitments of employees must be taken into consideration while preparing annual schedules.

Key Words: Leave of absence board, annual leave, leave entitlement

1- GİRİŞ

Çalışma yaşamını düzenleyen 4857 sayılı İş Kanunu¹ ile İşçilere tanınan en önemli haklardan birisi de yıllık ücretli izin hakkıdır. İşverenlerce işçilere verilecek yıllık ücretli izinlerin usul ve esaslarını belirlemek üzere Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği² çıkarılmıştır.

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği, 15. maddesinin birinci fıkrası ile bazı işyerlerinde **izin kurulu** kurulmasını zorunlu tutmuştur. İzin kurullarının yıllık ücretli izinlerin kullanılması ile ilgili olarak mevzuatla belirlenmiş olan görev ve yetkileri bulunmakta, işyerlerinde yıllık ücretli izin uygulamalarında bu hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir. Yazımızda, izin kurullarının kurulmasının zorunlu olduğu işyerleri ile izin kurullarının görev ve yetkileri hakkında bilgiler verilecektir.

2- İZİN KURULLARININ KURULMASI ZORUNLU OLAN İŞYERLERİ

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinin 15. maddesinin birinci fıkrasına göre, 4857 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve işçi sayısı yüzden fazla olan işyerlerinde izin kurulu kurulması zorunludur. Buna göre bir işyerinde izin kurulu kurulması için şu iki şartın birlikte bulunması zorunludur.

a) İşyerinin 4857 sayılı Kanun kapsamında bulunmalıdır.

b) İşyerinde çalışan işçi sayısı **yüzden fazla** olmalıdır.

İşçi sayısı **yüzden az olan** işyerlerinde ise izin kurulunun görevleri işveren veya işveren vekili veya bunların görevlendireceği bir kişi ile işçilerin kendi aralarında seçecekleri bir temsilci tarafından yerine getirilir. Bu hususu düzenleyen Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinin 15. maddesinin madde başlığı **İzin Kurulu Bulunması Zorunlu Olmayan İşyerleridir**. Madde başlığından anlaşılacağı üzere bu işyerlerinde izin kurullarının kurulması zorunlu olmasa da kurulmasına da bir engel bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan hususlar birlikte değerlendirildiğinde şöyle bir sonuca ulaşılmaktadır: 4857 sayılı Kanun kapsamında bulunan işyerlerinden işçi sayısı yüzden fazla olanlarda izin kurulu kurulması zorunlu, yüzden az olan işyerlerinde izin kurulunun kurulması ihtiyaridir.

Ancak izin kurulları ile ilgili düzenlemelerde, izin kurullarının kurulması zorunlu olan işyerleri **işçi sayısı yüzden fazla** ve izin kurullarının kurulması zorunlu olmayan işyerleri **işçi sayısı yüzden az** olan işyerleri olarak belirlenmiştir. Peki, **işçi sayısı yüz** olan işyerlerinin izin kurullarının kurulması sorumluluğu karşısındaki durumu nedir? Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği bu işyerlerinde izin kurulu kurulmasının zorunlu olmadığını belirtmemekle beraber, böyle bir zorunluluk da getirmemiştir. Mevzuatta düzenlenmemiş bir sorumluluğum da yorum yoluyla yüklenmesi doğru olmayacaktır. Dolayısıyla **işçi sayısı yüz** olan işyerleri için izin kurulu kurulması zorunlu değildir.

¹ 10/06/2003 tarih ve 25134 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

² 03/03/2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Görüldüğü üzere izin kurullarının kurulması çok sayıda işçinin çalıştığı işyerleri için zorunludur. Bu tür işyerlerinde işçilerin işverenleri ile birebir görüşerek izin konularını konuşmaları çok zordur ve emek ve zaman kaybına yol açar. İzin kurulları işçiler ile işveren arasındaki iletişimin sağlanmasını kolaylaştırmaktadır.

3- İZİN KURULLARININ OLUŞUMU ve TOPLANTI YÖNTEMİ

İzin kurulları toplam üç kişiden oluşur. İzin kurullarının oluşumu şöyledir:

- a) İşveren veya işveren vekilini temsilen **bir kişi**.
- b) İşçileri temsilen **iki kişi**.

İzin kurullarında bulunan işçi temsilcisi üyelerini ve bu üyelerin yedeklerini varsa işyerindeki sendika temsilcileri seçer. Sendika temsilcileri seçilmemiş işyerlerinde işçiler arasında yapılacak oylama ile seçilir. İzin kurullarının işçi temsilcisi üyelerinin ve bu üyelerin yedeklerinin seçilmesi için yapılacak bu oylamaya ilişkin şartlar şunlardır:

- a) Oylamaya işyerinde çalışan işçilerin en az yarısından bir fazlasının katılması gerekir. Yani oylama toplantısında için işçilerin salt çoğunluğunun bulunmalıdır.
- b) Oylama açık oylama şeklinde yapılır.

İzin kurulunu oluşturan işveren ve işçi temsilcileri ve bunların yedekleri işveren tarafından işyerinde ilan edilir.

Herhangi bir nedenle eksilen asil ve yedek üyelerin yerine aynı yöntemlerle üye seçilir. Yani kurulun işveren temsilcisi asil veya yedek üyelerinin yerine yine işveren tarafından üye seçilirken; işçi temsilcisi asil veya yedek üyelerinin yerine varsa sendika temsilcileri tarafından, yoksa doğrudan işçiler tarafından yeni üye seçilir.

İzin kurulu üyeleri seçimi iki yılda bir yapılır. Bir kişinin birde fazla izin kuruluna seçilmesi ile ilgili bir sınırlama bulunmamaktadır. Yeni izin kurulu için seçimler yapılırken yeni kurul üyeleri seçilinceye kadar eski kurul üyeleri görevine devam eder.

İzin kurullarının toplantı usulleri ile ilgili düzenlemeler şöyledir:

- a) İzin kurulu toplantılarına işveren temsilcisi başkanlık eder.
- b) Asil üyeler kurul toplantısını katılamayacaksa başkan tarafından yedek üyeler toplantıya çağrılır.

İzin kurullarının çalışma usullerinde şu husus dikkat çekmektedir. Kurulda bir işveren, iki işçi temsilcisi bulunmasına rağmen kurula işveren temsilcisi başkanlık etmektedir. İşçileri yakından ilgilendiren izin konusunda görev ve yetkili olan ve işçi temsilcilerinin daha çok sayıda bulunduğu izin kurullarına işçi temsilcilerinden birinin başkanlık etmesi daha uygun olurdu.

İzin kurulu kendisine yüklenen görevleri yerine getirmek üzere aşağıda açıklanan yıllık izin çizelgelerinin hazırlanması sırasında ve gerektiğinde başkanın çağrısı ile iş saatleri içerisinde toplanır. Toplantılarda alınan kararlar ve yapılan işler **İzin Kurulu Karar Defterine** yazılarak imzalanır.

4- İZİN KURULLARININ GÖREV ve YETKİLERİ

İzin kurullarının çalışmalarını yapabilmesi için gereken şartlar işveren tarafından sağlanır. Yani işverenler, izin kurullarının çalışmaları için gerekli yer, eleman, araç ve gereçleri sağlamak zorundadır.

İzin kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) İşçiler tarafından verilip işveren veya işveren vekili tarafından izin kuruluna iletilen izin isteklerine göre hazırlayacağı izin çizelgelerini işverenin onayına sunmak,
- b) İzin çizelgelerini; işçilerin kıdemlerini, izni belirli bir dönemde kullanmak bakımından içinde buldukları zorunluluk veya engellerini, işin aksamadan yürütülmesini ve işçi sayısını göz önünde bulundurarak hazırlamak,
- c) İşçilerin yıllık izin hakları ile ilgili dilek ve şikayetlerini inceleyerek sonucunu işverene ve ilgili işçiye bildirmek,
- d) Her yıl ücretli izinlerin daha yararlı geçirilebilmesi için kamplar ve geziler düzenlemek, bu konuda alınması mümkün olan tedbirleri araştırmak ve işverene tekliflerde bulunmak.

İzin kurullarının en önemli görev ve yetkisi izin çizelgelerinin hazırlanmasıdır. İzin çizelgelerinin hazırlanması sürecinde öncelikle işçiler, yıllık ücretli izin isteklerini işverene bildirir. Bu bildirimler;

- a) İzin kullanılmak istenen zamandan **en az bir ay önce**,
- b) **Yazılı** olarak yapılmalıdır.

İşçi yıllık izin isteminde; adını soyadını, varsa sicil numarasını, iznini hangi tarihler arasında kullanmak istediğini ve ücretsiz yol izni isteyip istemediğini yazar.

İşveren veya işveren vekilleri, işçilerden gelen izin isteklerini izin kuruluna iletir. İzin kurulu veya işveren, işçinin istediği izin kullanma tarihi ile bağlı değildir. Ancak, izin sırasını göstermek üzere söz konusu kurulca düzenlenecek izin çizelgeleri iş durumu yanında işçinin talebi de dikkate alınarak hazırlanır. Aynı tarihe rastlayan izin isteklerinde işçilerin işyerindeki kıdemi göz önünde bulundurulur ve kıdemli olan işçiye öncelik tanınır.

İzin çizelgeleri izin kurulları tarafından hazırlandıktan sonra işverenin onayına sunulur ve işyerinde ilan edilir. Hazırlanacak izin çizelgelerinde işçilere ilişkin şu bilgiler bulunur:

- a) Adı soyadı,
- b) Sicil numarası,
- c) İşe giriş tarihi,
- d) Yıllık izne hak kazandığı tarih,
- e) İşyerindeki çalışma süresi,
- f) İzin günleri sayısı,
- g) Yol izni günleri sayısı,
- h) İznin başlama tarihi,
- ı) İznin sona ereceği tarih.

İzin çizelgelerinin izin kurulları tarafından hazırlanması çok sayıda işçinin çalıştığı işyerleri için bir zorunluluktur. Çünkü işçilerin alacakları izin sürelerinin ve izin dönemlerinin birbiri ile uyumlu olması gerekmektedir. Aksi halde işyerindeki faaliyetin aksaması kaçınılmazdır. İşyerlerinde izin kurullarının bulunması bu sorunun aşılmasında yararlı olacak bir yöntem olarak uygulanmaktadır.

5- SONUÇ

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında olan ve yüzden fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde izin kurullarının kurulması zorunludur. İzin kurulları işveren temsilcisi bir üye ve işçi temsilcisi iki üye olmak üzere

toplam üç üyeden oluşur. İzin kurullarının en önemli görevi izin çizelgelerinin hazırlanması ile ilgili işleri yapmaktır. Ayrıca işçilerin yıllık izin hakları ile ilgili dilek ve şikayetlerini değerlendirir. İşçilerin izinlerini daha yararlı geçirilebilmesi için programlar hazırlayıp işverene teklif ederler.

İzin kurulları işveren ile işçiler arasında iletişim sağlanmasında adeta bir köprü görevi görmekte ve iletişimi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca işçilerin izinlerini birbirleriyle uyumlu olacak ve işyerinde yürütülen faaliyeti aksatmayacak şekilde kullanmalarını sağlamaktadır. Bu nedenlerle; yüzden fazla sayıda işçinin çalıştığı işyerleri için yasal bir zorunluluk olan izin kurulları önemli işlevler görmektedir.

KAYNAKÇA

- 4857 Sayılı İş Kanunu, 10/06/2003 tarih ve 25134 sayılı Resmi Gazete
- Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği, 03/03/2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete